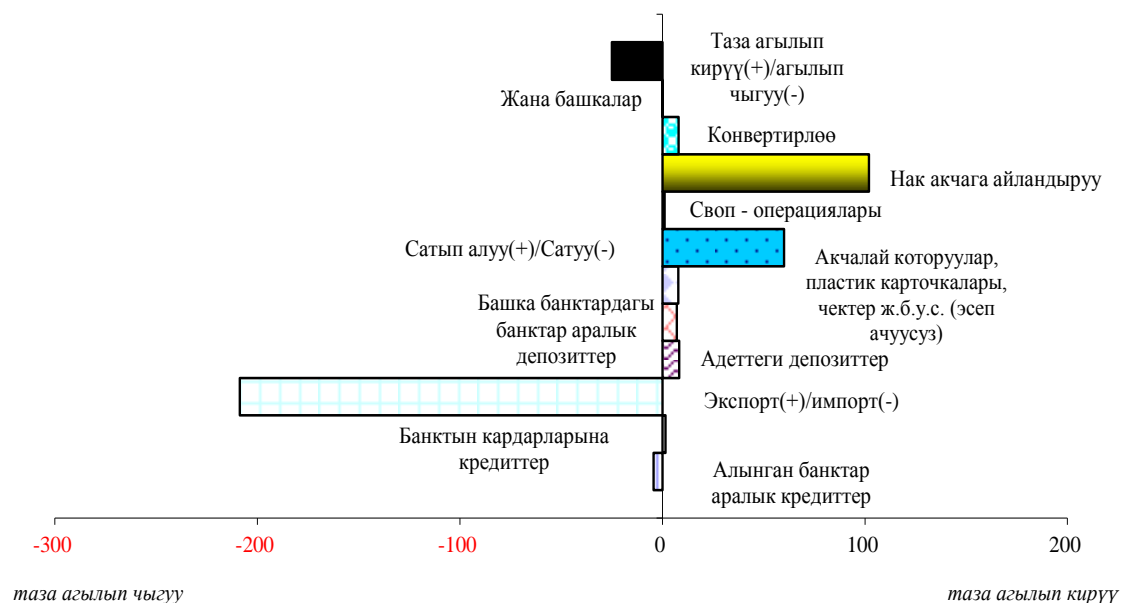


Валюта рыногу (2015-жылдын январь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

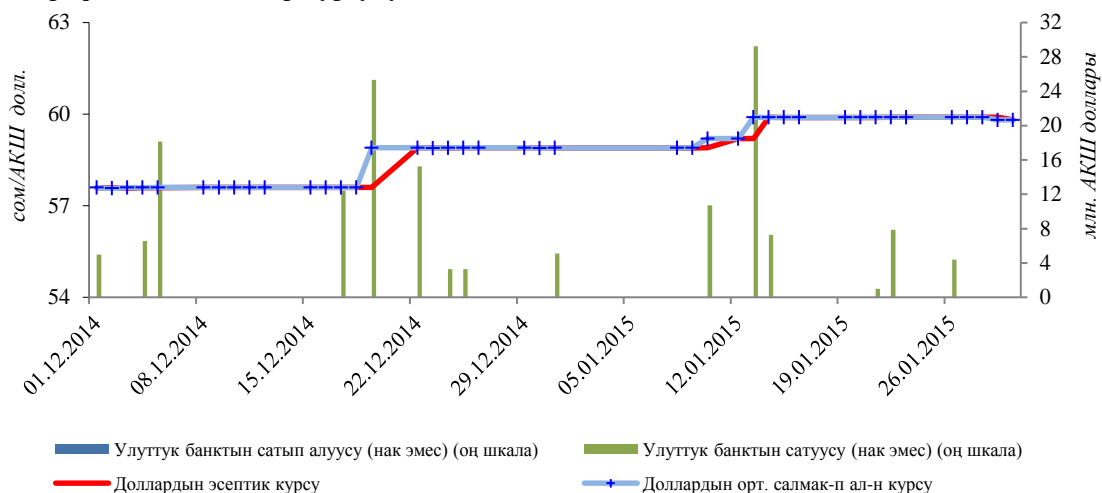


Өтүп жаткан жылдын январь айында алмашуу курсунун түптөлүшүнө бир катар ички жана тышкы факторлор таасир эткен. АКШ долларын бекемдөө боюнча жалпы дүйнөлүк тенденция сомдун алсызданышынын фундаменталдуу себептеринин бири болуп сакталууда. Өткөн айга салыштырмалуу америка валютасынын бир АКШ доллары үчүн 58,8865 сомдон 59,8100 сомго чейин жогорулашы байкалган. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата адаттагыдай жогорку суроо-талапка ылайык сунушту колдоого алуу негизинен акча каражаттарын нак акчага айландыруу жана алынган акча которуулардын негизинде жүзөгө ашырылган (1-график).

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырмалуу 22,2 млрд сом өлчөмүндө түптөлүп, 55,8 пайызга азайган. Буга операциялардын бардык сегментинде иш жигердүүлүгүнүн: алсак, коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде - 70,3 пайызга, 4,9 млрд сомго чейин, алмашуу бюролорунун нак операциялар сегментинде - 6,1 млрд сомго чейин, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 49,6 пайызга төмөн, коммерциялык банктардын нак операциялар сегментинде - 11,3 млрд сомго чейин (-48,2 пайызга) төмөндөшү себеп болгон.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 62,5 млн АКШ долларына, өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 47,1 пайызга төмөндөгөн. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк чет өлкө валютасын 60,5 млн АКШ доллар (-37,1 пайыз) суммасына сатуу боюнча валюталык интервенцияларды жүргүзгөн.

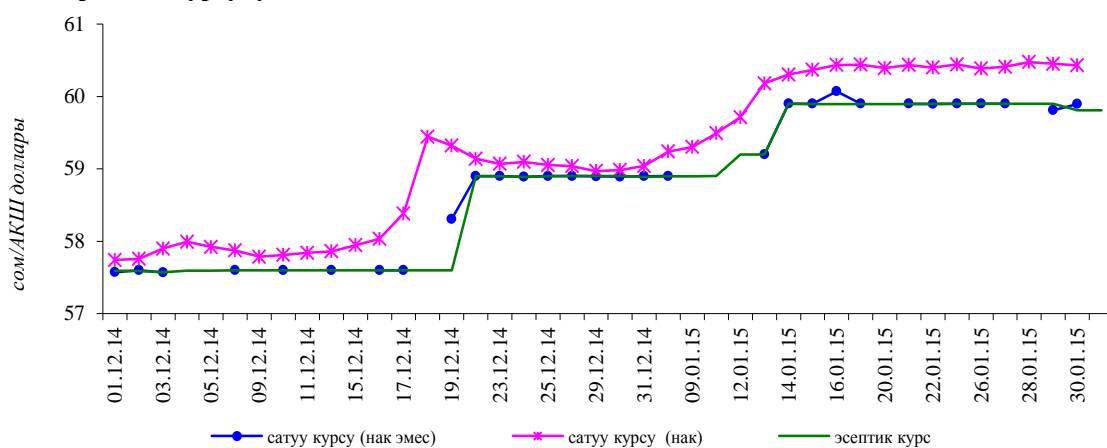
2-график. АКШ доллар курсунун динамикасы



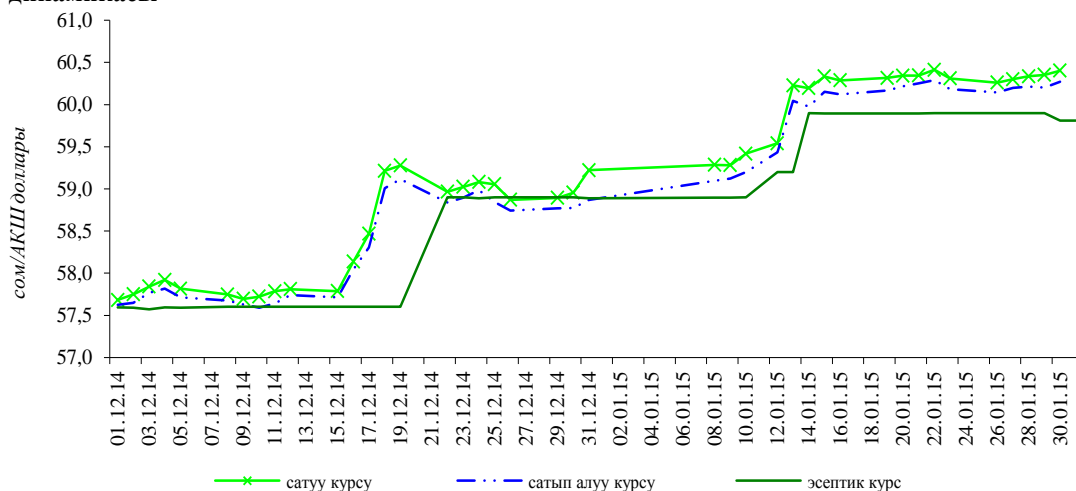
Улуттук банк кароого алынып жаткан мезгил ичинде коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүргөндө операциялар көлөмүнүн ар багыттагы кыймылы байкалган. Мында, ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөндөгүдөй бөлүштүрүлгөн: казак теңгесинде операциялардын салыштырма салмагы 2,7 пайыздык пунктка, 7,0 пайызга; АКШ долларында – 2,0 п.п., 69,1 пайызга чейин; евродо – 1,3 п.п., 2,8 пайызга чейин төмөндөгөн. Орус валютасында операциялар үлүшү ай ичинде 6,0 пайыздык пунктка, 21,1 пайызга чейин жогорулаган.

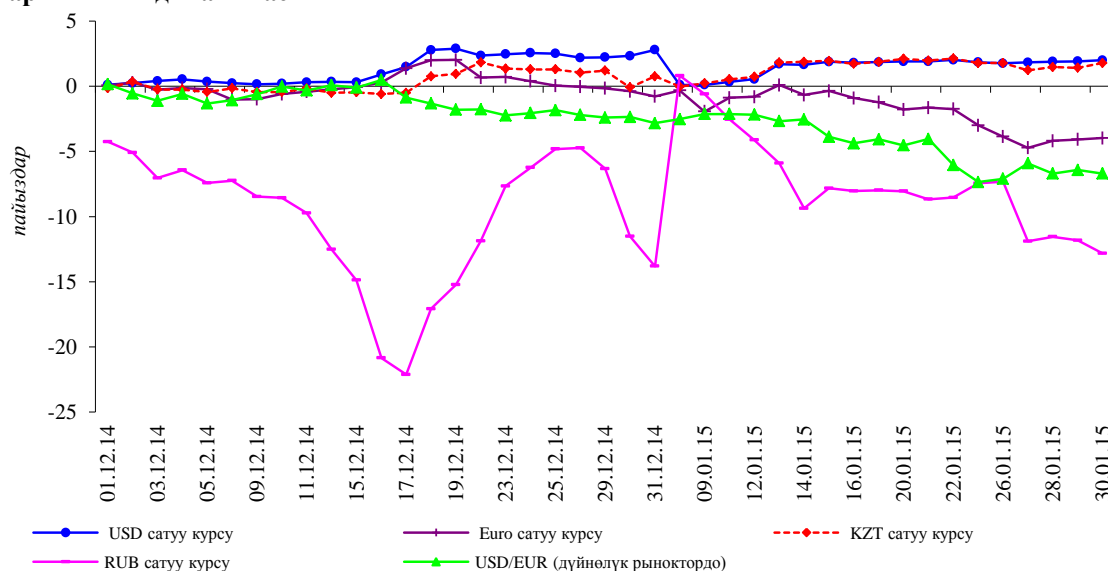
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы



4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы



5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталардын курстарынын жана дүйнөлүк рынокто АКШ долларынын курсунун өзгөрүү арымынын динамикасы



1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2014	01	24 803,9	2 945,5	12,3	18 519,1	74,7	3 339,2	13,5
	02	30 071,0	7 961,2	11,9	17 994,7	59,8	4 115,0	13,7
	03	45 081,1	8 512,6	26,5	21 763,0	48,3	14 805,5	32,8
	04	46 760,3	8 085,1	17,3	21 670,9	46,3	17 004,3	36,4
	05	47 882,3	6 522,9	13,6	23 511,3	49,1	17 848,1	37,3
	06	53 731,2	8 922,2	16,6	26 024,8	48,4	18 784,2	35,0
	07	52 421,0	10 187,8	19,4	26 195,6	50,0	16 037,6	30,6
	08	62 126,6	11 917,4	19,2	27 774,5	44,7	22 434,7	36,1
	09	57 719,9	8 348,9	14,5	27 483,5	47,6	21 887,5	37,9
	10	73 683,0	11 026,1	15,0	31 622,3	42,9	31 034,6	42,1
	11	48 907,3	8 735,4	17,9	22 393,5	45,8	17 778,5	36,4
	12	50 304,0	16 479,8	32,8	21 729,5	43,2	12 094,7	24,0
2015	01	22 246,6	4 889,3	22,0	11 257,6	50,6	6 099,8	27,4

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү			АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2014	01	24 803,9	15 311,8	61,7	746,4	3,0	7 694,2	31,0	1 044,2	4,2	7,3	0,0		
	02	30 071,0	21 360,4	71,0	811,7	2,7	6 903,4	23,0	986,6	3,3	8,8	0,0		
	03	45 081,1	28 272,0	62,7	704,4	1,6	14 064,5	31,2	2 034,4	4,5	5,9	0,0		
	04	46 760,3	28 744,6	61,5	837,9	1,8	15 243,2	32,6	1 925,7	4,1	8,9	0,0		
	05	47 882,3	28 093,5	58,7	803,8	1,7	16 273,7	34,0	2 705,4	5,7	6,0	0,0		
	06	53 731,2	31 970,2	59,5	856,9	1,6	17 628,7	32,8	3 264,5	6,1	10,9	0,0		
	07	52 421,0	32 505,9	62,0	1 011,8	1,9	14 429,8	27,5	4 464,2	8,5	9,3	0,0		
	08	62 126,6	38 361,8	61,8	1 095,9	1,8	16 294,3	26,2	6 367,5	10,3	7,2	0,0		
	09	57 719,9	34 632,9	60,0	1 329,3	2,3	18 002,5	31,2	3 748,2	6,5	7,1	0,0		
	10	73 683,0	45 153,6	61,3	1 178,8	1,6	22 223,8	30,2	5 121,8	7,0	4,9	0,0		
	11	48 907,3	31 254,1	63,9	1 065,1	2,2	12 774,7	26,1	3 805,6	7,8	7,9	0,0		
	12	50 304,0	35 732,3	71,0	2 086,2	4,2	7 606,4	15,1	4 869,5	9,7	9,6	0,0		
2015	01	22 246,6	15 365,7	69,1	629,3	2,8	4 697,4	21,1	1 546,6	7,0	7,6	0,0		

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2014	01	50,4158	68,6613	1,4304	0,3241	2,4%	1,4%	-4,9%	1,1%
	02	52,4359	71,6379	1,4545	0,2849	4,0%	4,3%	1,7%	-12,1%
	03	54,4813	74,6884	1,3723	0,2993	3,9%	4,3%	-5,7%	5,1%
	04	53,9615	74,8365	1,5116	0,2964	-1,0%	0,2%	10,2%	-1,0%
	05	52,2705	71,1872	1,5086	0,2849	-3,1%	-4,9%	-0,2%	-3,9%
	06	52,0649	70,9098	1,5481	0,2837	-0,4%	-0,4%	2,6%	-0,4%
	07	51,7518	69,3526	1,4485	0,2820	-0,6%	-2,2%	-6,4%	-0,6%
	08	52,9561	69,8517	1,4339	0,2910	2,3%	0,7%	-1,0%	3,2%
	09	54,5202	69,1125	1,3842	0,2997	3,0%	-1,1%	-3,5%	3,0%
	10	57,3484	72,1127	1,3216	0,3171	5,2%	4,3%	-4,5%	5,8%
	11	57,5957	71,6433	1,1677	0,3184	0,4%	-0,7%	-11,6%	0,4%
	12	58,8865	71,6943	1,0467	0,3229	2,2%	0,1%	-10,4%	1,4%
2015	01	59,8100	67,8395	0,8677	0,3243	1,6%	-5,4%	-17,1%	0,4%

4-таблица. Алмашуу бирлорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чиленнишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2014	01	0,3%	0,4%	0,7%	0,8%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	2,0%	1,7%	-3,8%	2,2%
	02	0,4%	0,6%	0,6%	2,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	8,0%	8,5%	4,2%	-9,5%
	03	0,2%	0,6%	0,2%	0,7%	0,1%	0,4%	0,3%	0,3%	0,1%	1,1%	1,9%	1,9%
	04	0,1%	0,4%	0,1%	0,4%	0,0%	0,2%	0,4%	0,1%	-1,2%	-0,5%	-1,3%	-1,1%
	05	0,1%	0,6%	0,2%	0,4%	0,2%	0,3%	0,4%	0,3%	-3,2%	-4,9%	-0,2%	-4,3%
	06	0,1%	0,5%	0,1%	0,4%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	-0,2%	-0,3%	2,6%	0,0%
	07	0,1%	0,5%	0,3%	0,2%	0,1%	0,1%	0,4%	0,1%	-0,6%	-2,6%	-5,4%	-0,5%
	08	0,1%	0,5%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	0,2%	2,4%	0,8%	-1,5%	2,5%
	09	0,1%	0,4%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,4%	0,3%	2,7%	-0,5%	-3,8%	3,3%
	10	0,1%	0,5%	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	5,9%	4,4%	-1,4%	6,4%
	11	0,1%	0,6%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	0,8%	0,2%	0,1%	-1,2%	-13,4%	0,1%
	12	0,2%	0,5%	1,5%	0,3%	0,1%	0,2%	1,5%	0,3%	2,8%	-0,8%	-13,8%	0,8%
2015	01	0,2%	0,8%	1,2%	0,2%	0,1%	0,4%	0,6%	0,2%	2,0%	-4,0%	-12,8%	1,8%